

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 54/2023-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného HHB advokátskou kanceláriou s. r. o., Andreja Kmeťa 576/13, Martin, IČO 52 274 896, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Marek Hraška, proti postupu Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 34/2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ označený v záhlaví tohto rozhodnutia sa ústavnou sťažnosťou doručitou ústavnému súdu 17. januára 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 34/2020 (ďalej len „napadnuté konanie“). Sťažovateľ sa domáha priznania primeraného finančného zadostučinenia v sume 2 000 eur, ako aj náhrady trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a zo zistenia ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľ sa návrhom na vydanie platobného rozkazu v upomínacom konaní na základe návrhu doručeného Okresnému súdu Banská Bystrica 10. januára 2020 domáhal zaplatenia poisťného plnenia proti žalovanému KOOOPERATIVA poisťovňa, a. s. Vienna Insurance Group (ďalej len „žalovaný“).

3. Okresný súd Banská Bystrica vydal platobný rozkaz, proti ktorému žalovaný podal odpor. Následne sťažovateľ podal návrh na pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci podľa Civilného sporového poriadku. Okresný súd Banská Bystrica omylom zaslal spis Okresnému súdu Bratislava IV. Miestna príslušnosť okresného súdu bola ustálená uznesením Krajského súdu v Bratislave z 29. mája 2020. Okresný súd zaslal 23. novembra 2020 sťažovateľovi na vedomie dupliku žalovaného z 11. novembra 2020. Od uvedeného úkonu bol okresný súd nečinný, preto

sťažovateľ zaslal okresnému súdu 6. mája 2022 žiadosť o konanie vo veci. Uvedená žiadosť zostala bez odozvy.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ namieta, že okresný súd v napadnutom konaní svojou nečinnosťou v rozsahu takmer 27 mesiacov porušil označené práva podľa ústavy a dohovoru.

5. Sťažovateľom vymedzený skutkový stav odôvodňuje priznanie primeraného finančného zadostučinenia, a to aj s prihliadnutím na charakter a význam napadnutého konania. Nečinnosť okresného súdu zasahuje do právnej istoty sťažovateľa, bráni mu v dispozícii s peňažnými prostriedkami, ktoré musel uhradiť namiesto žalovaného ako poisťovne z vlastných prostriedkov. Žalovaný poistné plnenie odmietol zaplatiť, a to nielen v tomto konaní, ale aj vo veľkom množstve iných súdnych konaní. Primerané finančné zadostučinenie by predstavovalo sankciu aj pre Slovenskú republiku za porušovanie označených práv okresným súdom, ktoré je už „*pravidlom*“.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08, I. ÚS 326/2010).

7. Zjavná neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prietáchoch (II. ÚS 92/05). Dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako zjavne neopodstatnenej je aj zistenie, že sa postup všeobecného súdu nevyznačoval takými významnými prietáhmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy (I. ÚS 27/02, I. ÚS 197/03, I. ÚS 38/04).

8. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy (II. ÚS 57/01, I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02). Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého súdu nemusí vyznačovať takými významnými prietáhmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00).

9. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľa vychádzal zo zistenia, že v uvedenej veci už sťažovateľ podal ústavnému súdu ústavnú sťažnosť, a to 12. októbra 2022. O tejto ústavnej sťažnosti rozhodol ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 653/2022 z 24. novembra 2022 tak, že ju odmietol ako zjavne neopodstatnenú. Aktuálne prerokúvanú ústavnú sťažnosť sťažovateľ podal 17. januára 2023, t. j. po uplynutí troch mesiacov. Po preštudovaní oboch ústavných sťažností sťažovateľa ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ v aktuálne prerokúvanej

ústavnej sťažnosti neuviedol také okolnosti, ktoré by odôvodňovali odklon od právnych záverov, ktoré ústavný súd uviedol v uznesení sp. zn. III. ÚS 653/2022.

10. Ústavný súd v uznesení sp. zn. III. ÚS 653/2022 uviedol, že obdobie 2 rokov, počas ktorého bol okresný súd nečinný, predstavuje prieťah v jeho postupe, ten však vzhľadom na všetky okolnosti (najmä celkovú dĺžku napadnutého konania) nedosahuje takú ústavne relevantnú intenzitu, aby bolo možné po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie konštatovať porušenie označených práv sťažovateľa. Vychádzajúc z aktuálnej ústavnej sťažnosti, okresný súd je nečinný po dobu 2 rokov a 3 mesiacov, uvedený časový posun však nepredstavuje takú zmenu skutkového stavu, ktorá by odôvodňovala odlišné právne posúdenie oproti tomu, ktoré vykonal ústavný súd v uznesení sp. zn. III. ÚS 653/2022.

11. Ústavný súd v uznesení sp. zn. III. ÚS 653/2022 na podporu svojho záveru, najmä vo vzťahu k argumentu o celkovej dĺžke napadnutého konania, poukázal aj na rozhodovacia prax a judikatúru ESĽP v obdobných veciach, podľa ktorej v civilných veciach dĺžka súdneho konania na jednom stupni v trvaní dvoch až troch rokov v závislosti od povahy veci nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. Humen proti Poľsku, rozsudok z 15. 10. 1999, body 58 a 69, Calvelli a Ciglio proti Taliansku, rozsudok zo 17. 1. 2002, body 64, 65 a 66). Uvedený odkaz je v plnej miere relevantný aj v konaní o aktuálnej ústavnej sťažnosti sťažovateľa, hoci 10. januára 2023 uplynul už čas troch rokov od začatia upomínacieho konania na Okresnom súde Banská Bystrica, pričom napadnuté konanie pokračuje na okresnom súde.

12. Ústavný súd si v konaní sp. zn. III. ÚS 653/2022 vyžiadal spis okresného súdu na účely posúdenia predmetu sporu (povahy veci) a jeho významu pre sťažovateľa, pričom zistil, že ide o nárok na zaplatenie poistného plnenia v sume 1 239,40 eur s príslušenstvom z dôvodu poškodenia čelného skla sťažovateľovho motorového vozidla vymršteným kameňom od kolies iného motorového vozidla. Ústavný súd s prihliadnutím na uvedenú povahu veci zároveň z predloženého súdneho spisu nezistil, že by pomery sťažovateľa odôvodňovali záver, že právna neistota v otázke zaplatenia žalovanej sumy je pre sťažovateľa zvlášť citeľná.

13. Nad rámec veci ústavný súd konštatuje, že okresnému súdu je potrebné poskytnúť primeranú príležitosť na nápravu sťažovateľom namietaného stavu. Okrem toho je potrebné uviesť, že aj procesná aktivita sťažovateľa ako strany napadnutého konania môže viesť k náprave namietaného stavu, napr. využitím sťažnosti na prieťahy v konaní predsedovi okresného súdu podľa § 62 a nasl. zákona 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“). Ústavný súd nepodmieňuje prípustnosť ústavnej sťažnosti vyčerpaním uvedeného právneho prostriedku nápravy. Uvedená sťažnosť podľa zákona o súdoch je však stále súčasťou právneho poriadku Slovenskej republiky, ktorej využitie môže byť v určitých situáciách (osobitne v začiatkových štádiách súdneho konania) vhodné a môže viesť k náprave sťažovateľom namietaného stavu (m. m. IV. ÚS 143/2022).

14. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

15. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o jeho ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. februára 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu